

Aelodau Partneriaeth Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy

Cofnodion y Cyfarfod a gynhaliwyd ddydd Gwener, 21 Hydref 2016

yn
Theatr Clwyd, Yr Wyddgrug
am 10:30am

Aelodau Partneriaeth AHNE

Yn cynrychioli Rheoli Tir

Gareth Wyn Jones

Cynrychiolydd Mynediad a Hamdden

Andrew Worthington OBE (Cadeirydd)

Sandy Archdale

Diddordeb Unigol

John I Roberts

Cynrychiolwyr Diddordeb Gwledig

Christine Evans

Roger Cragg

Cynrychiolydd Diddordeb Busnes

Dewi Davies

Diddordeb Trefol

(Dyffryn Dyfrdwy a Safle Treftadaeth Y Byd)

Del Roberts-Jones

Diddordeb Unigol

David Davies

Cynrychiolydd Diddordeb Tirlun

Michael Skuse

Cynrychiolydd Diddordeb Hanesyddol

Tony King

Cynrychiolwyr AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy

Howard Sutcliffe (Swyddog AHNE)

David Shiel (Swyddog AHNE Cynorthwyol)

Tony Hughes (Swyddog Cynllunio AHNE)

Karen Holthofer (Swyddog Cyfathrebu AHNE)

Ceri Lloyd (Swyddog Datblygu Cynaliadwy AHNE)

Helen Mrowiec (Uwch Swyddog Hamdden AHNE)

Cynrychiolwyr Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam

Cynghorydd RJ Dutton OBE

Anna Irwin (Uwch Swyddog Cadwraeth ac Amgylchedd)

Cynrychiolwyr Cyngor Sir Ddinbych

Y Cynghorydd Merfyn Parry

Y Cynghorydd Martyn Holland

Cynrychiolwyr Cyngor Sir y Fflint

Y Cynghorydd Paul Cunningham (Is-gadeirydd)

Cynghorydd Colin Legg

ynghyd â

Tom Woodall

(Pennaeth Gwasanaethau Cefn Gwlad CSFf a ROW)

Arsylwr Cyfoeth Naturiol Cymru

Paul Mitchell

Cyflwynwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan: -

Cyng. Hugh Jones (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam, Cyng. Huw I Jones (Cyngor Sir Ddinbych), Cyng. Stuart Davies,

Cyng. Lloyd Kenyon, Huw Rees, Ian Papworth, Helen Walker, Sharron Jones

Tirweddau
i fyw
.org.uk

BRYNIAU CLWYD A
DYFFRYN DYFRDWY
Un o'r
Teulu AHNE

CLWYDIAN RANGE
AND DEE VALLEY
One of the
AONB Family

Landscapes
for life
.org.uk

Croeso

Agorodd y Cadeirydd y cyfarfod a chroesawodd yr aelodau i gyfarfod hydref y Bartneriaeth.

Y Cynghorydd Huw L Jones (Cyngor Sir Ddinbych)

Dywedodd y Swyddog AHNE ei fod yn falch o ddweud bod y Cynghorydd Huw Jones, yn dilyn ei salwch difrifol, yn gwneud cynnydd da a bellach gartref yn gwella.

Cam gweithredu

I anfon dymuniadau gorau i'r Cynghorydd Huw Jones ar ran y Bartneriaeth.

1. Cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 13 Mai 2016
Cytunwyd bod y cofnodion yn gywir.

Materion yn codi

3.2 Aelod Newydd i'r Bartneriaeth

Cynrychiolydd Trefnol (Dyffryn Dyfrdwy a Safle Treftadaeth Y Byd)

Dywedodd y Swyddog AHNE wrth y cyfarfod bod aelod newydd wedi'i phenodi bellach sef Del Roberts-Jones. Croesawodd y Cadeirydd Del i'r Bartneriaeth a dywedodd ei fod yn edrych ymlaen at ei chyfraniad.

9.1 Parcio o fewn yr AHNE

Eglurodd y Swyddog AHNE Cynorthwyol bod y Gweithgor Rheoli Tir ac Amgylchedd Naturiol / Hamdden a Thwristiaeth yn edrych ar dagfeydd a pharcio ar draws yr AHNE ar hyn o bryd. Roedd adolygiad byr wedi ei drefnu i ddadansoddi data sydd ar gael, ac i sefydlu darlun ehangach o'r sefyllfa o ran parcio. Roedd ardaloedd â phroblem yn cynnwys Rhaeadr Y Bedol a'r Safle Treftadaeth Y Byd, Loggerheads a Moel Famau.

Maes Parcio Uchaf yn Loggerheads.

Roedd y maes parcio newydd ar agor bellach yn Loggerheads, a fydd yn cynnwys oddeutu 70 o fannau parcio ychwanegol i geir.

9.2. Gweithgor Tirweddau'r Dyfodol Cymru

Adolygiad o Dirweddau Gwarchodedig yng Nghymru

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflawni adolygiad o dirweddau a gwarchodedig yng Nghymru Mynychodd y Swyddog AHNE a Swyddog AHNE Cynorthwyol y cyfarfodydd o'r Gweithgor, a dywedodd y Swyddog AHNE y bydd adroddiad drafft yn cael ei ddsbarthu gan Llywodraeth Cymru erbyn mis Tachwedd.

2. Diweddariad gan y Swyddog AHNE

Rhododd y Swyddog AHNE grynodedig byr o'r prosiectau y mae'r AHNE wedi bod yn rhan ohonynt yn ddiweddar: Gŵyl Gerdded Wrecsam, Wythnos Fusnes Cyngor Sir Y Fflint a Gŵyl Gerdded Prestatyn.

Roedd y Swyddog AHNE wedi cwblhau cyflwyniad i Bwyllgor Craffu Cyngor Sir Y Fflint a gafodd ei dderbyn yn dda, a phwysleisiodd y pwysigrwydd o roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r tri Awdurdod Lleol ar yr holl waith/ prosiectau y mae'r AHNE wedi'u cwblhau.

2.1 Cynhadledd Flynyddol Cymdeithas Genedlaethol yr AHNEau (NAAONB)

Cynhaliwyd cynhadledd eleni yn Lilleshall yng Nghanolbarth Lloegr, ac roedd rhai o aelodau'r Tîm AHNE wedi arwain trip maes ar gyfer aelodau o'r gynhadledd. Bu i'r cynrychiolwyr feicio o Fasn Trefor i Langollen gan ddilyn yr wybodaeth a ddarparwyd ar Safle Treftadaeth Y Byd ac ar ein Cynllun Partneriaeth 'Ein Tirwedd Darluniadwy'.

2.2 'Wythnos Eithriadol' Cymdeithas Genedlaethol yr AHNEau (NAAONB)

Cafodd Wythnos Eithriadol (17 – 25 Medi) ei gyd-drefnu gan y NAAONB, ac roedd yr ymgyrch ar gyfer pob AHNE ledled Cymru a Lloegr, i hyrwyddo pwysigrwydd ecolegol a gwerth economaidd yr AHNE ar holl safleoedd cyfryngau cymdeithasol am wythnos. Roedd y mwyafrif o AHNE wedi trefnu digwyddiadau ar gyfer yr wythnos honno. Roedd y Swyddog AHNE wedi arwain tair taith gerdded ar ran AHNE, a bu i Gyfeillion Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy gyfrannu at y digwyddiad hefyd.

Roedd yr ymgyrch yn llwyddiant a bydd yn cael ei gynnal yn flynyddol.

2.3 Menter Gwelliant Gweledol (VIP) y Grid Cenedlaethol sydd wedi'i gynnwys yn Menter Gwella Tirwedd (LEI)

Eglurodd y Swyddog AHNE bod y LEI yn rhaglen genedlaethol ar raddfa fawr gan y Grid Cenedlaethol i liniaru effaith y llinellau uwchben mewn tirwedd warchoddedig.

Mae'n cynrychioli pob AHNE ar y Grŵp Llywio VIP. Eglurodd y byddai'r mwyafrif o'r cyllid yn cael ei fuddsoddi mewn llinellau trawsyrru mawr danddaearol mewn nifer o Barciau Cenedlaethol/ AHNEau. Yn anffodus, nid oedd ein AHNE yn flaenoriaeth i waith dan ddaear y tro hwn, ond bydd yn gymwys am grantiau sylweddol drwy'r LEI (hyd at £200,000 i bob prosiect) i helpu liniaru effaith leol.

Bydd yr AHNE yn cyflwyno datganiad diddordeb i brosiectau sy'n gysylltiedig gyda llinellau uwchben Corwen – Treuddyn a Thremeirchion. Roedd y prosiectau yn dal i gael eu datblygu mewn partneriaeth â ffermwyr a thirfeddianwyr, ac bydd yn cynnwys er enghraifft, grantiau i waith plannu gwrychoedd a choed a rheoli myl ffordd. Roedd y prosiect LEI lleol yn cael ei ddatblygu a'i arwain gan y Gweithgor Rheoli Tir a'r Amgylchedd Naturiol.

2.4 Rhaglen Tanddaearu Llinellau Uwchben Scottish Power

Roedd y fenter hon ar gyfer cynlluniau foltedd isel, y safleoedd sydd wedi eu cynnig yw:

Moel y Parc, Bwlch yr Oernant (i fyny at Ponderosa), Parc Gwledig Tŷ Mawr, Traphont Ddŵr Pontcysyllte, Rhaeadr y Bedol a chaffi Bwth Tollau ar yr A5.

2.5 Gwaith Trin Carthion yn ymyl Traphont Ddŵr Pontcysyllte

Diweddarodd y Swyddog AHNE yr aelodau ar nifer o gamau gweithredu sy'n cael eu gwneud i bwysu ar gael gwared neu adfer y dolur i'r llygaid o fewn y Safle Treftadaeth Y Byd.

Roedd Gweithgor Cymeriad Tirwedd a'r Amgylchedd Adeiledig yn arwain yr eitem hwn.

3. Cyflwyniad: 'Prosiect Ein Tirwedd Darluniadwy'

Rhoddodd Sarah Jeffery, Swyddog Prosiect gyda chymorth cyflwyniad PowerPoint roi cyflwyniad clir a manwl ar y prosiect gan egluro bod y 'prif olygfeydd' yr ardal

prosiect yn cael eu dadansoddi ar hyn o bryd, gyda chynigion yn cael eu datblygu ar hyn o bryd i adfer y golygfeydd.

Roedd y trafodaethau cyfredol yn cynnwys; Tagfeydd a Meysydd Parcio, Cynnal arolygon ac ymgysylltu â gwahanol grwpiau yn y gymuned, Dehongliad o'r safleoedd - i greu ymdeimlad o gyrraedd yn yr ardal.

Roedd Cam Un o'r prosiect yn cynnwys cynnal Ymgynghoriadau a sicrhau Arian Cyfatebol. Roedd gwaith cyfredol yn cynnwys Cynllun Ymgysylltu â'r Gymuned. Cynlluniau i adfer y Glyn ym Mhlas Newydd a chynllun ar gyfer safle Wernffrwd – yn Llangollen. Cynhaliwyd pump digwyddiadau ymgynghori, ac ar y cyfan roedd llawer wedi mynychu.

Cafwyd trafodaeth. Cynigiwyd y dylai ymgysylltiad ag ysgolion/ plant ysgol fod yn faes allweddol yn y prosiect. Dywedodd Del Roberts Jones bod Dyffryn Dyfrdwy wedi croesawu'r prosiect, gyda'r gymuned wedi ymgysylltu'n dda.

Dywedodd un aelod bod rhaid pwysleisio'r term 'darluniadwy' drwy gydol y prosiect, oherwydd efallai ni fyddai'n cael ei ddeall yn iawn yn y cyd-destun hwn:

“The word **picturesque** referred to an ideal type of landscape that has an artistic appeal, in that it was beautiful, but also with some elements of wildness or irregularity” - Gwefan Tate Art Gallery

Dywedodd aelod arall ei fod yn aelod o'r Grŵp Hanesyddol Thomas Pennant, a bod y Prosiect Darluniadwy wedi cael ei drafod mewn cyfarfod diweddar.

Cytunodd pawb ei fod yn brosiect gwych a fydd yn creu llawer o fanteision i'r AHNE a'r Safle Treftadaeth Y Byd. Roedd yr aelodau yn edrych ymlaen at glywed am gynnydd y prosiect. Diolchodd y Cadeirydd i Sarah Jeffery am gyflwyniad diddorol iawn.

4. Grwpiau Gweithio mewn Partneriaeth

Rhoddodd Cadeiryddion y Gweithgorau ddiweddariad byr ar lafar ar gynnydd y grwpiau.

Adroddiad gan Cadeiryddion y Gweithgorau

4.1 Gweithgor Cronfa Datblygu Cynaliadwy (SDF)

Dywedodd Mike Skuse bod 27 prosiect wedi'u cymeradwyo eleni gyda chyfanswm o £58,000 wedi ei ddyrannu. Y cais lleiaf a gymeradwywyd oedd ar gyfer £300 am fap cymunedol o Garrog, a fydd yn cael ei osod yn y pentref. Y prosiect mwyaf a gymeradwywyd oedd ar gyfer £5,000, a fyddai ynghyd â chyfraniadau ychwanegol gan Cadwyn Clwyd, yn cael ei wario i adfer blychau ffôn coch eiconig i fod yn bwyntiau gwybodaeth i dwristiaid neu unedau diffibriliwr ayyb. Roedd prosiect buddiol arall a dderbyniodd £1,000, wedi ei anelu i ddarparu cludiant i grwpiau a oedd eisiau ymweld â'r AHNE, ond nid oedd ganddynt y cyllid i logi bws mini i wneud hynny. Mae'r prosiect hwn sy'n cefnogi grwpiau difreintiedig ac yn ei drydedd flwyddyn erbyn hyn. Darparwyd £5,000 o'r arian i'r Cynllun Grant Cefn Gwlad, mewn partneriaeth â Grŵp Cynghori ar Ffermio a Bywyd Gwyllt (FWAG). Roedd y cyllid ar gael i ffermwyr ar gyfer cynlluniau adfer, gan ddarparu 50% o'r gost (uchafswm o £1,000). Roedd pum cais yn cael eu hystyried ar hyn o bryd. Diolchodd Mike, ar ran y Gweithgor i Ceri Lloyd, Swyddog Datblygu Cynaliadwy a David Shiel, Swyddog AHNE Cynorthwyol am eu gwaith gwych parhaus.

Cafwyd trafodaeth. Dywedodd y Cynghorydd Owen Thomas ei fod yn cynrychioli Cyngor Cymuned Cilcain a Nannerch, a'i fod wedi mynychu'r cyfarfod heddiw i godi pryderon/ ymwybyddiaeth o ran nifer cynyddol o ymwelwyr i'r pentref sydd yn mynd i'r cefn gwlad o gwmpas. Roedd hyn yn rhoi pwysau ar gyfleusterau gan

gynnwys y cyfleusterau cyhoeddus sydd yn cael eu cynnal a'u cyllido gan y gymuned. Hefyd, cododd y Cynghorydd Thomas bryderon ynghylch parcio yng Nghilcain, gan egluro bod y maes parcio yn faes parcio cymunedol, sydd yn cael ei ariannu a'i gynnal gan gymuned Cilcain, ac felly yno ar gyfer defnydd y gymuned. Roedd y nifer cynyddol o ymwelwyr i'r pentrefi yn achosi problemau. Gofynnodd y Cynghorydd Thomas bod yr AHNE yn ystyriol o effaith ymwelwyr i'r AHNE ar y cymunedau lleol, a gofynnodd a fyddai unrhyw gefnogaeth i helpu i fynd i'r afael â rhai o'r materion hyn. Ymatebodd y Swyddog AHNE Cynorthwyol bod tagfeydd yn bryder gwirioneddol, a bod yr AHNE yn ystyried opsiynau ar sut i ymdopi gyda chapasiti o ymwelwyr i'r ardaloedd sydd â phroblemau yn yr AHNE. Dywedodd bod yr AHNE yn ymgynghori â chymuned Cilcain mewn perthynas â chyfleusterau lleol a sut y gellir eu cynnal.

Wrth grynhoi, dywedodd y Cadeirydd y bydd yr eitem hon yn cael ei ystyried gan y Bartneriaeth ymhellach, a diolchodd i Cynghorydd Thomas am ei gyfraniad.

PENDERFYNWYD

Bod y Bartneriaeth yn mynd i'r afael â'r materion a godwyd.

Ymchwilio i Gyllid Cronfa Datblygu Cynaliadwy

4.2 Gweithgor Cymeriad Tirwedd a'r Amgylchedd Adeiledig yr AHNE

Dywedodd y Cynghorydd Martyn Holland bod y grŵp wedi cyfarfod ar 14 Hydref, lle trafodwyd menter Awyr Dywyll. Adnabuwyd nad oedd rhai ardaloedd o'r AHNE yn ddigon tywyll i fodloni meini prawf Gwarchodfa Awyr Dywyll, ond roedd dynodiadau eraill. Roedd Cadwyn Clwyd wedi cadarnhau cyllid am £10,000, a bydd y prosiect yn gallu symud ymlaen yn awr.

Trafodwyd tanddaearu llinellau trydan uwchben, ac roedd yn galonogol bod rhai cwmnïau cyfleustodau yn cydweithio gyda'r AHNE mewn manau allweddol.

Hefyd, dywedodd y Cadeirydd bod cyflwyno cysylltiad band-eang gwell gan BT Open Reach wedi codi nifer o broblemau oherwydd lleoliad rhai o'r polion newydd. Fodd bynnag, cysylltwyd â BT ac roedd trafodaethau'n mynd rhagddynt.

Trafodwyd Canllaw Cynllunio Atodol (SPG), roedd y SPG yn gam gweithredu hir sefydlog yng Nghynllun Rheoli AHNE. Roedd angen SPG i wella ansawdd datblygiad yn yr AHNE, ac i ychwanegu gwerth i'r broses gynllunio, a hyn felly yn lleihau'r nifer o geisiadau yr oedd yr AHNE yn gwneud sylwadau arnynt. Mater allweddol a ystyriwyd oedd newid defnydd Parc Gwyliau. Tir yn Chwarel Maes Mynan, Afonwen. Yn benodol codwyd pryderon ynghylch yr effaith ar dawelwch a golygfeydd o dir uwch yn yr AHNE.

Onnen yn Gwyro

Mae Onnen yn gwyro wedi ei ganfod yn Loggerheads. Mae Coeden Onnen yn goeden amlwg yn yr ardal ac mae effeithiau tymor hir posibl ar y dirwedd yn achosi pryder.

4.3 Treftadaeth, Diwylliant a Chymunedau

Dywedodd Christine Evans bod yr ail gyfarfod wedi'i gynnal yn Neuadd Goffa Trelawnyd ar 29 Medi, 2016. Dosbarthodd Fiona Gale gopïau o'r Cynllun Rheoli a gyhoeddwyd yn ddiweddar, a thrafodwyd adroddiad a gyflwynwyd yn ddiweddar i Cyfoeth Naturiol Cymru, o waith a gyflawnwyd o fewn yr AHNE.

Roedd hyn yn cynnwys:

- Gwaith rheoli yn Garnedd Gop
- Cloddfeydd ym Mhenycloddiau a Moel y Gaer, Bodfari
- Gwaith deongliadol yn Clive Engine House

Dywedodd Ian Grant o CPAT ar waith archeoleg cymunedol sydd wedi bod yn digwydd yn Tomen y Rhodwydd, a oedd yn golygu nad oes unrhyw eithin a phrysgwydd yng nghastell mwnt a beili.

Prosiect Ogofâu

Rhoddodd Wil Davies o Cadw, ddiweddariad ar lafar o'r Prosiect Ogofâu a ariennir gan Cadw, sydd yn digwydd ar y mannau calchfeini, yn rhannol yn yr AHNE. Mae rhai cloddfeydd wedi digwydd o fewn AHNE yn Llanarmon a Loggerheads.

Trafodwyd y difrod diweddar yn Ninas Brân (ac yn fwy diweddar yn Gop), a chanolbwyntiwyd ar rôl Swyddogion Trosedd Treftadaeth o fewn yr Heddlu. Soniwyd am y cyfleoedd posibl a ddarperir gan y Grid Cenedlaethol, Menter Gwella Tirwedd. Bydd Fiona yn darparu drafft o'r Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol yn y cyfarfod nesaf sydd i'w gynnal ar 15 Rhagfyr, 2016. Diolchodd y Cadeirydd i Christine am ei diweddariad.

4.4. Rheoli Tir a'r Amgylchedd Naturiol

Dywedodd Gareth Wyn Jones bod dau gyfarfod wedi'u cynnal hyd yma, ac yn y cyfarfod diwethaf trafodwyd y Cynllun Rheoli.

Prosiect Tirwedd Fyw Alyn a Chilwer

Rhoddodd Amy Green, Rheolwr Prosiect ddiweddariad ar lafar ar Brosiect Alyn a Chilwer. Eglurodd Amy bod y Prosiect Torri Ffromlys Chwarennog wedi bod yn llwyddiannus, ac roedd trapiau mewn lle ar gyfer mincod (mewn perthynas â Phrosiect Mincod).

Prosiect BIRDS

Roedd hwn yn brosiect posibl sy'n edrych ar Reolaeth Rhostir ar draws pum Ystâd Rhostir, Rhug, Nantyr, Vivod, Llanarmon a Rhiwabon. Trafodwyd Rheolaeth Rhostir.

Cynllun Gwella Tirwedd Grid Cenedlaethol (LEI)

Ystyriwyd y LEI, a dosbarthwyd mapiau a gwybodaeth ar gyfer Tremeirchion a Dyffryn Morwynion, gan mai'r rhain oedd y ddwy ardal yr oedd y prosiect yn berthnasol o fewn yr AHNE. Ystyriwyd chwistrellu rhedyn ac myl ffyrdd yn Nhremeirchion, a chyflwynwyd Datganiad o Ddiddordeb.

Cynllun Pori Gogledd Ddwyrain Cymru (NEWGS)

Roedd hwn yn Gynllun Rheoli Cynaliadwy, a chyflwynwyd Datganiad o Ddiddordeb. Roedd y cynnig datganiad o ddiddordeb yn aflwyddiannus ond bu i'r cais sgorio'n uchel. Gwahoddwyd AHNE i ailgyflwyno'r cais i'r rownd nesaf a oedd yn cau ar ddiwedd mis Tachwedd.

Wrth grynhoi, dywedodd Gareth ei fod yn mwynhau ei amser ar Bartneriaeth AHNE, a byddai'n gwneud ei orau i gynorthwyo'r AHNE lle bynnag ag y gallai.

4.5 Hamdden, Twristiaeth ac Ymgysylltu Busnes

Dywedodd Dewi Davies bod Helen Mrowiec yn ymchwilio'r posibilrwydd o gael gwybodaeth gan CAMS (Meddalwedd Rheoli Mynediad Cefn Gwlad) ar ran y grŵp i wneud cais am wybodaeth o ran statws llwybrau cerdded/ llwybrau tramwy.

Milltiroedd Cymunedol

Dosbarthodd Hannah Arndt restr o'r 15 llwybr Milltiroedd Cymunedol gan gynnwys pum llwybr nad oedd o fewn yr AHNE. Roedd holl daflenni ar gael ar fersiwn pdf y gellir eu lawrlwytho oddi ar wefannau AHNE neu Gwasanaeth Cefn Gwlad Sir Ddinbych. Dywedodd Dewi fod Milltiroedd Cymunedol yn brosiect ac adnodd gwych.

Prosiect Etifeddiaeth Calchfaen

Trafodwyd y Prosiect Etifeddiaeth Calchfaen, a bydd taflen newydd yn cael ei llunio erbyn diwedd y flwyddyn.

Data Mynediad Ymwelwyr

Dosbarthwyd yr ystadegau ar nifer yr ymwelwyr a thueddiadau i'r grŵp, ystyriwyd tagfeydd a chytunwyd y dylid comisiynu'r adolygiad i fynd i'r afael â thagfeydd ar draws yr AHNE, gan fyddai'r gwaith hwn tu hwnt i alluedd presennol y tîm AHNE, a dylid mynd i'r afael â hyn drwy Safbwynt Rheoli Cyrchfan. Bydd crynodeb dwy dudalen o hyd yn cael ei baratoi yn y cyfamser.

Cynllun Twristiaeth Gynaliadwy

Eglurodd Dewi y gofynnwyd i'r grŵp ddatblygu rhestr o brosiectau segur awgrymedig, os bydd neu pan fydd cyllid ar gael yna bydd y prosiectau yn barod i gael eu dechrau.

Adolygiad Cynllun Gwella Hawliau Tramwy (ROWIP)

Roedd gofyn i ROIWPau gael eu hadolygu bob 5 mlynedd. Roedd Cyngor Sir y Fflint yn cyflwyno cynllun o fwriad cyn diwedd mis Hydref, mae gofyn hefyd i Gyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam a Chyngor Sir Ddinbych i wneud hyn ar ddyddiad diweddarach. Bydd y grŵp yn cael ei ymgynghori fel rhan o'r broses adolygu ROWIP.

Cafwyd trafodaeth. Dywedodd y Cadeirydd y bydd uno'r data a gasglwyd a'i ddadansoddi yn nod allweddol ar gyfer y grŵp.

Nododd nifer o aelodau bod mwy nag un Gweithgor yn ystyried parcio o fewn yr AHNE. Eglurodd y Swyddog AHNE Cynorthwyol efallai y bydd nifer o Weithgorau angen ystyried parcio/ tagfeydd. Fodd bynnag, h.y. Grŵp Arweiniol a Grŵp Cyflenwi a chynnal cyfarfodydd ar y cyd. Bydd yr holl ganfyddiadau yn dod yn ôl i'r Bartneriaeth i'w trafod.

Wrth grynhoi, dywedodd y Cadeirydd ei bod yn amlwg bod llawer o waith wedi'i gwblhau o fewn y Gweithgorau, a fyddai'n cael eu bwydo'n ôl i'r Cyfarfodydd llawn o'r Bartneriaeth ac roedd hyn angen ei ganmol.

Diolchodd y Cadeirydd i Gadeiryddion y Gweithgorau am eu diweddariadau.

5. Fforwm Blynyddol AHNE

Thema eleni oedd yr 'Amgylchedd Naturiol'.

Cynhelir y Fforwm dydd Mercher, 30 Tachwedd 2016 yn

Theatr Twm y Nant, Dinbych 6pm – 8.30pm

Siaradwyr yn y Fforwm fydd:

Martin Clift – RSPB

Amy Green – Prosiect Tirwedd Alyn a Chilwer

Sarah Bird – Sŵ Caer

Gwahoddwyd holl aelodau i fynychu.

5.1 Aelodau Lleol a Chynghorau Cymuned o fewn y Fforwm Blynyddol AHNE

Cynhelir y Fforwm eleni dydd Llun, 5 Rhagfyr yn

Ystafell Gyfarfod Loggerheads 4.30pm – 6.30pm

Pwrpas y Fforwm oedd rhoi diweddariad i'r holl Aelodau Lleol a Chynghorau

Cymuned o'r gwaith y mae'r AHNE wedi ei gyflawni o fewn y flwyddyn ddiwethaf.

6. **Adolygiad o Dyddiau Ymgyfarwyddo AHNE**

Dywedodd y Swyddog AHNE bod dau ddiwrnod Ymgyfarwyddo wedi'u cynnal ers y cyfarfod diwethaf, Bryn Prestatyn a'r trên stêm drwy Ddyffryn Dyfrdwy o Langollen i Orsaf y Berwyn a Rhaeadr Y Bedol. Cynhelir y digwyddiad nesaf dydd Gwener, 4 Tachwedd gydag ymweliad i Bryngaer Caer Drewyn, Corwen. Dywedodd y Swyddog AHNE bod y dyddiau wedi bod yn llwyddiant mawr ac wedi galluogi aelodau i rwydweithio gyda'i gilydd yn ogystal ag ymweld â phrif safleoedd yr AHNE.

Cynigiwyd y dylid cynnwys ymweliad safle yng nghyfarfod yr haf o'r Bartneriaeth. Cafwyd trafodaeth. Dywedodd y Cynghorydd Paul Cunningham bod y Dyddiau Ymgyfarwyddo wedi bod yn wych, ac roedd ef ac aelodau eraill wedi dysgu llawer iawn am yr AHNE. Gofynnodd yr Aelodau i nodi y dylid ystyried aelodau sydd methu cerdded ymhell wrth feddwl am ymweliadau safle yn y dyfodol. Byddai ymweliadau i weld prosiectau gwaith penodol yn ddefnyddiol, a chefnogwyd y syniad hwn.

PENDERFYNWYD

- Cynnal ymweliad safle ar y cyd â Chyfarfod yr Haf o'r Bartneriaeth.
- Rhoi ystyriaeth i aelodau sydd methu cerdded yn bell.
- Ymweliadau safle/ prosiect penodol i ategu Dyddiau Ymgyfarwyddo.

7. **Cais am Warchodfa Awyr Dywyll**

Rhododd y Swyddog AHNE Cynorthwyol grynodedeb o fanteision y prosiect hwn mewn perthynas â chadw tawelwch a bioamrywiaeth yn yr AHNE, ynghyd â chyfleoedd datblygu twristiaeth a soniodd am y cynnydd ers y cyfarfod diwethaf. Roedd ychydig o gynnydd wedi ei wneud mewn cyfarfodydd gyda nifer o awdurdodau'r priffyrdd sy'n cyflenwi'r AHNE o ran goleuadau stryd. Bu i gais i Cadwyn Clwyd i gyllido astudiaeth ddichonoldeb cychwynnol i symud y prosiect Awyr Dywyll ymlaen wedi bod yn llwyddiannus, sicrhawyd grant o £10,000. Bydd yr astudiaeth yn cynnwys arolygon o ansawdd ac ehangder awyr dywyll yn y AHNE, ac asesiad o'r data mewn perthynas â'r meini prawf ar gyfer cydnabyddiaeth/ dynodiad ffurfiol ar gyfer yr holl ran neu rannau i'r AHNE fel ardal awyr dywyll. Dywedodd y byddai'n annhebygol i gael dynodiad llawn fel Gwarchodfa Awyr Dywyll ond bod dynodiadau eraill. Bydd cynllun gweithredu i symud y prosiect ymlaen ynghyd ag ymgysylltiad/ ymgynghoriad gyda'r cyhoedd a busnes yn cael eu cynnwys hefyd.

8. **Gwobr AHNE ar gyfer 2016**

Cyflwynwyd wyth enwebiad

1. Siop Gymunedol/ caffi Llandegla
2. Highfield Park, Llangwyfan
3. Canolfan newydd i ymwelwyr yn Eglwys St Teclas
4. Cymuned Llandegla
5. John Harrison
6. Cyfeillion AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy
7. James Yale a Mike Worsley
8. Village Bakery

Dywedodd y Swyddog AHNE bod cyd-enillwyr i'r wobwr Gwirfoddolwyr - sef James Yale a Mike Worsley, a Chymuned Llandegla.

Awgrymodd y Swyddog AHNE bod gan AHNE ddwy wobwr:

Gwobr AHNE - am gyfraniad neilltuol i'r AHNE, a Gwobr Gwirfoddolwr - am waith gwirfoddoli neilltuol Cynigiodd Cynghorydd Paul Cunningham bod yr AHNE yn cael dwy wobwr flynyddol, eiliwyd hyn gan John Roberts.

Cafwyd trafodaeth ynghylch sgorio'r enwebiadau ac a ddylid cael targedau i'w bodloni er mwyn cael gwobr. Dywedodd y Swyddog AHNE nad oedd eisiau'r gwobrwyo fod yn rhy gymhleth.

Fodd bynnag, cytunwyd i ymchwilio i gael matrices sgorio cyn gwobrau y flwyddyn nesaf.

PENDERFYNWYD

- Cyflwyno Gwobrau AHNE 2016 i:
- Gwirfoddolwyr, James Yale a Mike Worsley
- Cymuned Llandegla gan gynnwys Siop Gymunedol a'r Ganolfan i Ymwelwyr yn Eglwys St Teclas
- Bydd matrices sgorio yn cael ei ystyried ar gyfer gwobrau y flwyddyn nesaf.

9. Unrhyw Fater Arall

9.1 Dywedodd yr Uwch Swyddog Adfywio wrth y cyfarfod bod AHNE wedi bod yn llwyddiannus wrth sicrhau £33,000 o gyllid gan y Rhaglen Grant Cyfalaf Llywodraeth Cymru. Bydd y grant yn cefnogi prosiectau yn Gop, gwaith Coedwig Tan y Cut sydd yn gysylltiedig â Llwybrau a Hyrwyddir yn yr ardal.

Diolchodd y Cadeirydd i'r aelodau am eu cyfraniad i'r Gweithgorau a dywedodd drwy symud ymlaen, y bydd y grwpiau hyn yn parhau i gryfhau. Daeth y cyfarfod i ben.

10. Dyddiadau Cyfarfodydd yn y Dyfodol:

Cyfarfodydd Partneriaeth AHNE:
Dydd Gwener 10 Mawrth
Dydd Gwener 23 Mehefin 2017.
Dydd Gwener 6 Hydref 2017